

Poština plačana v gotovini.

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84—, polletno Din 42—, mesečno Din 7—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto III.

Ljubljana, 21. februarja 1931.

Štev. 8.

Prodajalec.

Pogled po svetu, študij prodajnih metod pri drugih narodih da, celo enkrat obisk v prodajalnah kulturnih držav vam pokaže veliko razliko, če primerjate sprejem in postrežbo, katere ste bili deležni tam, z razmerami in prodajnimi metodami, ki se prakticirajo pri ogromni večini naših domačih prodajal.

Še dolga leta vam ostaja v spominu prisrčni sprejem in ljubezniva uslužnost brez vsake vsiljivosti, na kar pri nas doma le redkokdaj in povsem izjemoma naletite.

Prodajna umetnost je človeku navadno že prirojena ter ima ta manj, drugi pa več naravnih zmožnosti, da se uspešno udeležuje v svojem poklicu. Prav pri izbiri življenjskega poklica se veliko premalo upošteva nabavna nadarjenost, in ura navajajo bodočnost človekovega delovanja prej vsi drugi nagibi.

Človek skuša pomanjkanje naravnega daru nadomestiti s teoretično podlago in ga kasneje izpopolniti z izkustvi; vendar ostane pri vsem tem še vedno manj zmožen v svojem privzgojenem, takekoč prisiljenem poklicu, nego oni, ki mu je narava sama dodelila potrebne darove, dasiravno je morebiti njegova teoretična podlaga in njega izkustvo mnogo manjše. Temu odgovarjajoči so tudi uspehi, ki jih dosežeta v izvrševanju poklica.

Fizično bi se dala ta razlika prikazati v tem, da je često človek v brezhibni salonski obleki napravil na vas že na

prvi pogled vtis okornosti in robotosti, pöhlevnejša in malo moderna prome-nadna obleka drugega pa nasprotno ne zakriva njegove očitvidne inteligence in privlačnosti.

Prirojeno in privzgojeno združeno je popolno. In to srečavamo le redko v življenju.

Med poklici, katerih izvrševanje zahteva stik z občinstvom, poklic prodajalca gotovo ni eden lahkkih, in bi ga morali prištevat med najtežje. Temu dejstvu se v naši trgovini posveča premalo pozornosti. Naš trgovski naraščaj se v trgovsko-nadaljevalnih šolah in po raznih tečajih vzgaja v pravcu ustvarjanja samostojnega trgovca, kar je danes pri nekaterih obrtih še na mestu, ker je tam večinoma samostojnost lažje dosegljiva, dočim je trgovčeva samostojnost povezana najmanj na posedovanje znatnega začetnega kapitala, dasiravno tudi manj imovitim ob primerni spretnosti ni nedosgljiva. Vendar se posveča vzgoji prodajalca v sodobni šoli premalo skrbi.

Sistem pouka v inozemskih trgovsko-nadaljevalnih šolah tudi ne ustreza tem zahtevam v polni meri, dasiravno tvori prodajeznasstvo važen učni predmet. Nastavljenci večjih tvrdk so poleg tega organizirani v posebnih klubih, katerih edina svrha je izpopolnjevanje v umetnosti prodaje, kar dosežajo na razne načine. Vsega tega našemu trgovskemu naraščaju manjka ter je njegova vzgoja v tej smeri prepuščena šefu samemu, ki

je navadno preobložen z drugimi posli, da mu za to ne preostaja časa, včasih tudi volje. In končno je trgovčeva prodajna umetnost tudi samonikla, ker mu šola v tem važnem predmetu ni dala temeljne podlage; vse njegovo znanje na tem polju je črpano iz prakse.

Kakšen naj bo prodajalec?

Občevanje s strankami zahteva, da je že po zunanosti prikupen, vsaj ne odlijajoč. Razne telesne napake, ki pri drugih poklicih ne igrajo tako važne vloge, so pri prodajalcu hitreje opažene in gotovo ne vplivajo dobro na odjemalca. Vedri, veseli obrazi, urne kretnje napravijo nanj drugačen vtis.

Značaj prodajalca se mora razodevati obiskovalcu že v njegovi zunanosti ter pričati o priljudnosti in ustrežljivosti.

Prodajalec mora biti zgovoren, vendar ne blebetav. Poznati mora blago natančno, vendar ne sme stranki tega razodevati s tem, da jo pomilovalno pogleda, ako izreče ta po njegovem mnenju napačno sodbo o blagu. Razgovor o kvaliteti blaga naj se izogiba, pač pa naj skuša izvedeti za odjemalčevo mnenje.

Že ob vstopu stranke v lokal si mora prodajalec ustvariti sliko o razmerah in željah stranke. Zahtevano blago predložijo naši prodajalci navadno že po tej

prvi sliki ter pokažejo nekemu najboljše kvalitete in šele kasneje navadnejše vrste, drugemu pa prično razkazovati najprej slabejše vrste blaga, hoče se s tem izogniti prevelikemu delu, kar je popolnoma napačno.

Praviloma se predložijo stranki najprej srednje kvalitete, obenem pa že prične z novimi, boljšimi ali navadnejšimi, kakor zahteva to njen okus.

Prodajalec mnogokrat greši s tem, da skuša svojo zgovornost uporabiti za to, da stranko prepriča o ugodnejšem nakupu kvalitete, za katero bi se ona sama najbrže ne odločila in ji na ta način vsili nezaželjeno blago, kar ima prej ali slej za posledico njeno nevoljnost.

Stranka naj izbere sama. Prodajalec naj ji pri izbiri samo pomaga, svetuje naj le, če stranka to želi. Po končani izbiri pa zahteva vljudnost, da pohvali njen okus.

Prodajalec mora med izbiranjem opazovati mimiko stranke in iz njenih kretenj spoznati, kaj ji ugaja in kaj ji ne ugaja ter postreči po njenem okusu.

Dober prodajalec ni oni, ki se mu posreči obesiti stranki mnogo neželenega blaga, temveč oni, ki jo zna zadovoljiti in s tem priključiti krogu stalnih odjemalcev.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Pojasnilo vpisov:

Cene smo vzeli povprečno ter ne odgovarjajo povsem današnjim prilikam. Razlaga vpisov sledi po številkah v pazk v zadnjem stolpcu gornje tabele.

1. Lastnika kompleksa smo v P. N. priznali med prejemki za celotno kupnino na računu upnikov, obremenili na smo račun produkcije v P. N. pod t. št. 218 med izdatki za protivrednost in jo vpisali odseku Jesenovec v breme.

2. Blagajniška akontacija na račun produkcije delavcem med izdatki pod t. št. 280 v P. N., seveda zopet v breme odseka Jesenovec.

3. Isti slučaj kot pod 2.

4. Na žago v Bistrici smo iz odseka Jesenovec prejeli 200 m³ jelovih hlobov, katerih dnevna cena znaša 130 dinarjev ter smo v P. N. pod t. št. 335 med prejemki priznali račun produkcije — odsek Jesenovec za vsoto 26.000 Din, istočasno pa pod naslednjo številko za protivrednost obremenili na račun produkcije — konto žage v Bistrici, ki ima v knjigi produkcije zopet odprt svoj lastni račun.

5. Isto knjižba kot pod 4, gre samo za 100 m³ bukovih hlobov po dnevni ceni 140 Din za m³, sicer je način obremenitve in dobropisa povsem isti.

6. Isti slučaj kot pod 4.

7. Isto kot pod 5.

8. Voznikom smo za dovoz hlodov iz odseka Jesenovca izplačali vsoto 26 tisoč Din, vsled česar smo račun produkcije v P. N. pod t. št. 442 med izdatki obremenili.

9. Obračun gozdnih delavcev, ki so izvrševali dela podiranja in gozdne obdelave lesa smo zaključili ter imajo po odbitku prej izplačanih akontacij (Din 5.500 in 6.000) dobiti še ostanek 14.300 dinarjev. To vsoto smo jim izplačali in vpisali v P. N. pod izdatke pod t. št. 443 in s tem obremenili zopet račun produkcije, odsek Jesenovec. Skupno gozdno delo v tem kompleksu (podiranje in izdelava hlodov) nas stane tedaj 25.800 Din z všteti predplačili.

Ker je obremenjen tudi zaključen izvoz óblega lesa iz tega kompleksa, ki ga je bilo skupno 650 m³, izračunamo lahko, kaj nas stane podiranje v gozdu in izdelava hlodov, kar nam pokaže naslednji račun: 25.800 (Din): 650 (m³) = 39.70 Din za kub. meter podrtih in izdelanih hlodov.

Poleg tega izračunamo lahko, koliko nas stane kubični meter hlodov v lastni režiji. V gozdu je sicer še ostal les, ki je primeren za izdelavo drv, kar pa se pri lesni produkciji smatra bolj kot postranski produkt, in les, iz katerega se bodo izdelali trami. Vrednost tega lesa se oceni približno, ker so glavni izdatki za ta les: obdelava in transport.

Kubični meter hlodov nas stane tedaj: kupnina + gozdno delo + dovoz, kar znaša skupno Din 82.800— za 650 m³ hlodov, tedaj za 1 kub. meter Din 127.40, poleg tega pa nam je ostal v gozdu še les za izdelavo tramov in drv. Ako računamo, da znaša povprečna cena za kub. meter hlodov 135 Din, je bil nakup razmeroma ugoden.

10. Drvarjem smo za izdelavo 150 prost. metrov drv plačali dogovorjeno ceno Din 20 od prostorninskega metra, kar znaša Din 3.000. Za to vsoto smo račun produkcije — odsek Jesenovec v P. N. pod t. št. 480 med izdatki obremenili istočasno z izplačilom tega zneska.

11. Za dovoze stroške izdelanih drv na naše odajno skladišče smo izplačali dogovorjeno voznino po Din 40 od prost. metra ter izvršili tozadevno vknjižbo

med izdatki v P. N. pod t. št. 486 in s tem obremenili račun produkcije — odsek Jesenovca.

12. Naše oddajno skladišče v Bistrici je prevzelo iz odseka Jesenovec 150 prost. metrov drv, vsled česar smo v P. N. med prejemki priznali račun produkcije — odsek Jesenovec za dnevno ceno (80— Din za prost. meter) v skupnem znesku Din 12.000 pod t. št. 495, istočasno pa med izdatki pod naslednjo tek. številko obremenili račun blaga (skupina drv) za protivrednost, ker tvori oddajno skladišče v Bistrici del našega centralnega oddajnega skladišča.

13. S tesarji smo se pogodili, da jim izplačamo ob prevzemu izdelanih tramov v gozdu po Din 50 od kub. metra. Ko smo trame prevzeli, smo jim obene izplačali za izdelavo 120 m³ tramov znesek Din 6.000 ter med izdatki obremenili pod t. št. 535 v P. N. račun produkcije — odsek Jesenovec.

14. Za prevoz tramov iz gozda na naše oddajno skladišče smo plačali v gotovini znesek 4800 Din ter za to vsoto obremenili v P. N. pod izdatki račun produkcije — odsek Jesenovec.

15. Naše oddajno skladišče v Bistrici je prevzelo 120 m³ tramov iz odseka Jesenovec po dnevni ceni Din 160— za m³, vsled česar smo v P. N. med prejemki na podlagi prevzemnega seznama oddajnega skladišča priznali račun produkcije — odsek Jesenovec, med izdatki pa obremenili za isto vsoto račun blaga — oddelek trami, ker tvori oddajno skladišče v Bistrici del našega skupnega oddajnega skladišča.

16. Ko je bila izsekava, gozdna obdelava in izvoz lesa iz odseka Jesenovec končana, smo sešteli vse debetne postavke v tem računu ter dognali, da smo za rastoči les, podiranje in gozdno obdelavo ter za izvoz do naših skladišč, oziroma do naših žag, ki imajo otvoren v knjigi produkcije zopet svoj lasten račun, izplačali skupno 101.600 Din.

Nasprotno pa je znašala skupna vrednost na žago pripeljanih hlodov ter na odajnem skladišču prevzetih drv in tramov po dnevni ceni Din 117.700—.

Dalje prihodnjič.

Nekaj o elektriki.

V peti številki smo kot osnovne količine elektrike spoznali električni tok (amper), njegov pritisk ali napetost (volt) in njegov efekt ali učinek (vat, oziroma kilovat). Potrebno nam je samo še, da se nekoliko pomudimo pri proizvodjanju elektrike, predno se podrobneje pečamo z njeno praktično uporabo, ki nas v prvi vrsti zanima.

Neposredno v naravi nam je elektrika znana v obliki bliska. Tudi severni sijaj, ki se pojavlja v polarnih pokrajinah, je elektromagnetičnega izvora. Dosedaj se kljub številnim poskusom še ni posrečilo, da bi to podnebno (atmosferično) elektriko praktično izkoristili.

Umetno lahko vzbudimo elektriko z drgnjenjem gotovih snovi, kakor stekla, ebonita, jantarja i. dr. Praktičnega pomena pa ta način proizvodjanja elektrike nima nobenega.

Večjega pomena za vsakdanje življenje je kemična proizvodnja elektrike. Znani so takozvani »elementi«, ki se običajno uporabljajo kot vir elektrike v zvončnih napravah. Obstoje v bistvu iz dveh palic iz različnih kovin, ki se postavijo v posodo, napolnjeno s primerno raztopino. Eno kovino lahko nadomestuje tudi oglje. Ti elementi se seveda obrabijo ter se morajo od časa do časa prenavljati. Tudi »suhe« baterije za žepne svetilke niso nič drugega kot taki elementi. Namesto s samo tekočino, ki bi lahko iztekla, so napolnjene z zmesjo, prepojeno s potrebno raztopino. Sestava te zmesi je običajno fabrikantova tajnost. Za proizvodjanje elektrike v velikem »baterije«, kakor imenujemo po več elementov skupaj, niso prikladne.

Vsaka baterija ima dva takozvana pola (+ in -) običajno v obliki vijakov ali pa golih kovinastih koncev, na katere so priključni zvončna napeljava, oziroma žarnica žepne svetilke. Paziti se mora, da ta dva pola neposredno ne prideta med seboj v stik, kar se kaj rado pripeti pri suhih baterijah za žepne svetilke. Ker je električni upor med poloma v tem slučaju zelo majhen, teče skozi ta

stik precej močan tok, ki v kratkem izčrpa baterijo. Krivdo pa potem kupec običajno vali na trgovca, češ, da je prodal staro blago.

Daleko važnejše je elektromagnetično proizvodjanje elektrike potom strojev. Elektranne proizvajajo elektriko do danes izključno le na ta način. Bistvo teh strojev, ki jih imenujemo dinamostraje ali generatorje, je kaj enostavno. Če premikamo kovinske žice mimo magnetov, vzbudi v njih elektrika. Je to naraven pojav, ki mora nastopiti z isto neizprosno, kot mora pasti na tla kamen, če mu izpodmaknemo podlago. Okoli železnega valja, ki ga obdajajo magneti, namestimo tedaj izolirane bakrene žice, ki so v gotovem redu zvezane med seboj. Na zunaj vodi toliko žic, kolikor jih ima daljnovod. Če ta valj sučemo s pomočjo turbine ali parnega stroja, se v teh žicah vzbudi elektrika, ki jo po daljnovodu lahko dovajamo do konzumentov električnega toka.

Električni tok, ki teče vedno v isti smeri, imenujemo istosmerni tok, tak pa ki neprestano menja svojo smer, izmenični tok. Vrtilni tok, ki dandanes prevladuje, je istotako izmenični tok, vendar s to razliko, da potrebujemo zanj namesto običajnih dveh provodnih žic štiri. Tri od njih so nekake glavne žice, takozvane »faze«, dočim imenujemo četrto »ničlovod«. Ta žica je namreč običajno zvezana z zemljo in je vsled tega brez napetosti napram njej, tako da se je lahko brez nevarnosti dotikamo. Med fazami vlada napetost 380 voltov, med eno fazo in ničlovodom pa napetost 220 voltov. Na vse tri faze se priklopljajo motorji, med eno fazo in ničlovod pa žarnice, likalniki, kuhalniki in običajni ventilatorji. Dočim je za poslednje vrste toka brez pomena ter važna edino le napetost, se motorji za istosmeren tok razlikujejo od onih za vrtilni tok.

Razložiti nam je še pomen in razliko med tokom visoke in tokom nizke napetosti. Kakor nam je že znano, ima vsaka kovinasta žica, najsi bo še tako dober provodnik, gotov električni upor,

katerega mora električna sila na potu iz elektrarne do konzumenta premagati. Pri tem se je seveda nekaj zgubi, ali točneje rečeno, porabi se jo za premaganje tega upora. Izguba bo pa tem manjša, čim večja je napetost elektrike. Če imamo tedaj večji okoliš preskrbovati z elektriko, si pomagamo na ta način, da v elektrarni proizvajamo visoko

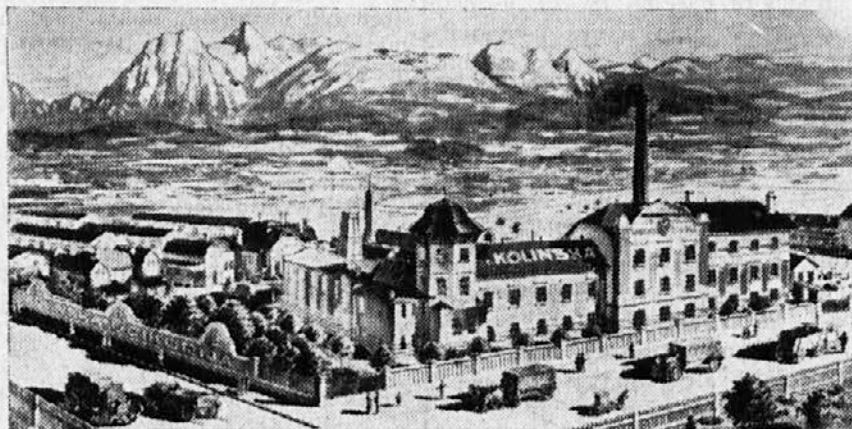
napeto elektriko, ki jo brez večjih izgub prenašamo na velike razdalje. Ker je pa ta visoko napeta elektrika smrtno nevarna, jo na kraju uporabe spremenimo v elektriko nizke napetosti, katero potem brez skrbi razpeljavamo po hišah. Aparat, ki nam na prav enostaven način izvrši to pretvarjanje, je transformator. (Dalje sledi.)

Napredek naše industrije.

Če govorimo o napredku naše industrije, moramo v prvi vrsti spregovoriti nekaj besed o naši stari renomirani firmi: **Kolinski tovarni cikoriije, d. d.** v Ljubljani.

Pogon je urejen po najnovejših pravilih tehnike, ter znaša kapaciteta tovarne do 180 vagonov.

Kolinski kavin dodatek vsebuje prvovrstne hranilne snovi, ter je vsled tega

Že od leta 1909 naprej smo imeli priliko občudovati energijo, s katero se je to podjetje počasi, vendar sigurno razvijalo in po svetovni vojni z začetim delom vztrajno nadaljevalo. Bili so takrat težki časi za vso našo industrijo, vendar je Kolinska z marljivim in racionalnim delom v letu 1922 popolnoma preuredila svoj obrat, dopolnila tovarno z novimi zgradbami in jo opremila z modernimi stroji, ki garantirajo prvovrstno blágo.

Tovarna izdeluje vse vrste kavinih dodatkov, posebno znano »kolinsko cikoriijo«, »redilno kavo« s srcem »figovo primes«, »sladno« in »Vydrovo« rženo kavo.

zelo zdrav in okusen pridatek za kavo.

Naš urednik si je pred kratkim ogledal to tovarno in je mogel le z zadovoljstvom konstatirati, da vlada vsepovsod v tovarni najlepši red in res vzorna snaga.

To podjetje spada sedaj med naša najbolj solidna domača podjetja in zaslúži, da se njegovi izdelki čim več uporabljajo in priporočajo.

Pridobljajte našemu listu vedno nove naročnike!

Gospodarske beležke.

Naša pogajanja s Češkoslovaško.

Ogromni material, ki ga ima proučiti komisija za sklep naše trgovinske pogodbe s Češkoslovaško, ne dopušča, da bi delo napredovalo s tisto hitrostjo, kot bi hoteli. Načelno pa je v vseh glavnih vprašanih dosežen sporazum ter so vesti inozemskega časopisja o skorajšnjem razbitju pogajanj vsled načelnih nesoglasij popolnoma izmišljene.

Informacije za prevozne tarife.

Prevoz blaga v inozemstvo je v veliki meri odvisen od raznih prevoznih tarif, katerih izračunavanje ni enostavna stvar, ker zahteva poleg strokovnega znanja tudi veliko množino tarifnih knjig, ki se od časa do časa menjavajo.

Da odpomore našemu izvozu, je Zavod za pospeševanje izvoza ustanovil poseben tarifni oddelek, ki bo našim trgovcem vedno dobro služil z brezplačnimi kalkulacijami prevoznih tarif za inozemstvo. Interesenti naj v svojih prošnjah za izračunavanje tarife naznačijo oddajno, namembno postajo in način prevoza blaga, dalje vrsto in množino ter način pakovanja istega. Ker se zlasti pomorske prevozne tarife večkrat menjavajo, ne prevzema sicer tarifni odsek nobene odgovornosti, vendar je njegovo delo hvalevredno in velikega pomena za našo izvozno trgovino.

Ustanovitev banovinske nabavljalne komisije.

»Službeni list« prinaša odredbo o ustanovitvi centralne komisije za skupno nabavo večjih potrebščin banovinskih uradov, zavodov in podjetij, potom katere se bodo odslej vršile večje skupne nabave potrebščin, da se s tem doseže enotnejši efekt in ugodnejše cene. Uradi, ki so doslej sami razpisovali dražbe za lastne potrebe, so odslej vezani, da vsako nabavo nad 25.000 Din vrednosti izvršijo potom te komisije. Izbegavanje tej oaredbi od strani uradov na ta način, da se enkratna dobava razdeli na več delov pod 25.000 Din, ni dopustno.

Obrestna mera.

Narodna banka ima sedaj določeno obrestno mero za eskont menic na 5½ odstotkov za posojila na zastavo pa 7% letno.

V zadnjem času se opaža, da so pod pritiskom razmer na svetovnem denarnem trgu pričeli zniževati obrestno mero za posojila tudi naši denarni zavodi, vendar znižanja še vedno izdaleka ne dosežajo tiste najnižje stopnje, ki jo narekujejo naše slabe gospodarske razmere, in ki bi odgovarjala obrestni meri v večini drugih držav.

Oprostitev davka očetov z nad 9 otroci.

Na vprašanje novosadske zbornice TOI, če so očetje rodbin z 9 in več otroci oproščeni tudi plačevanja samoupravnih davkov in doklad, je finančno ministrstvo odgovorilo, da so prosti vseh davkov, tedaj tudi vojaškega, kakor tudi vseh občinskih in samoupravnih doklad, izvzemši prometni davek, ki se ne smatra neposrednim davščinam.

Nekaj svetlih točk našega lanskega izvoza.

Dočim je po vrednosti in tudi po množini naš lanskeletni izvoz večinoma močno nazadoval, izkazujejo povišani izvoz nekateri kmetijski pridelki, ki kažejo v primerjavi s predlanskim letom sledeče množine (v vagonih):

	1929	1930
koruza	10.694	50.348
sadje	4.949	9.971
vino	522	1.240
otrobi	663	1.590

Seveda napredovanje teh kmetijskih pridelkov po vrednosti zaradi nizkih cen ni tako veliko.

Bafa prične z gradbo tvornice spomladi.

Oblastva so dala Bafi že pristanek na gradbo tvornice v Borovu pri Vukovaru, kjer prične z gradbo po vsej priliki že to pomlad. Tovarna je zamišljena v večjem stilu kot je bilo prvotno nameravano tako, da bo njena produkcija poleg Jugoslavije zalagala tudi vse ostale balkanske države.

Razvoj trgovinskih zvez s Francijo.

Dasiravno naša trgovina s Francijo še daleko ni na tisti višini, na kateri bi jo želeli upravičeno videti, pričajo naše lanske trgovinske zveze s Francijo, da so tudi gospodarske vezi vedno krepkejšje.

Francoska statistika zunanje trgovine kaže, da je naš delež na njeni zunanji trgovini znašal:

leta:	uvoza:	izvoza:
1929	132,900.400 Fr.	102,235.000 Fr.
1930	156,612.000 Fr.	109,000.000 Fr.

Številke se nanašajo na naš uvoz in izvoz ter so se lansko leto navzlic globokemu padcu cen močno povečale, kar nas navdaja z zaupanjem, da končno vendar zasedemo tudi v francoski zunanji trgovini mesto, ki nam pristojata.

Pred izmeno pravilnika o prodaji strupov.

Novi pravilnik za prodajo strupov je precej škodoval interesom trgovcev, vsled česar je vukovarsko trgovsko združenje predložilo trgovinskemu ministru spomenico, v kateri poleg drugega prosi tudi, da bi se prepoved ne nanašala za prodajo kaustične sode. Iz Beograda poročajo, da se pripravlja v zvezi s tem revizija pravilnika o prodaji strupov.

Zgradarina in kuluk.

Odmera odkupnine za osebno delo na cestah, se ravna poleg drugega tudi po višini zgradarine, kateri so podvržene vse stavbe, v kolikor ne gre za novo-gradnje, ki so v smislu davčne novele z dne 18. avgusta 1930 zgradarine začasno oproščene in s tem tudi vseh drugih doklad. Pač pa se plačuje tudi od takih hiš namestek v višini 3% najemnine po odbitku 20% za vzdrževalne stroške.

V Ljubljani, pa tudi v večini podeželskih davčnih okrajev se je predpisala odkupnina za osebno delo na cestah tudi lastnikom takih, davka začasno oproščeni novogradb. Lastniki, ki so s tem prizadeti, naj vložijo z 20 Din kolkovano vlogo, v kateri naj se sklicujejo na gori citirani zakon § 6, odst. 2—18.

Kontrola agrarnih posestev.

V Subotici je bila po naredbi poljedelskega ministra izvršena kontrola posestev, ki so prišla v last sedanjih posestnikov potom agrarne reforme. V 500 slučajih se je dognalo, da se lastniki niso držali predpisov glede obdelovanja in uživanja teh posestev, vsled česar jim je bila zemlja odvzeta. Slična kontrola se izvrši tudi v ostalih krajih države.

NAŠ INDEKS CEN NA DEBELO SE VEDNO PADA.

Statistika ekonomskega oddelka pri Narodni banki beleži koncem januarja letos zopet znatno nazadovanje cen. Tekom januarja je nazadoval indeks rastlinskih proizvodov od 72.5 na 71.7, živine in živalskih proizvodov od 76.4 na 71.7, industrijskih proizvodov pa od 75.2 na 72.8, tako, da je v januarju nazadoval skupni indeks cen od 78 na 75.7, tedaj za nadaljnja 2.3%. Najmanj so nazadovali rastlinski proizvodi, kar je deloma posledica nove carinske zaščite, namreč za 0.8%, najbolj pa živalski proizvodi, pri katerih igra vlogo poleg cen živine tudi perutnina in jajca; njih nazadovanje znaša 4.4%. Industrijski proizvodi so nazadovali za 2.4, rudnine pa od 87 na 84.8, tedaj za 2.2%.

Primerjava indeksa cen z zadnjimi leti v januarju nam kaže sledeče nazadovanje (leta 1926 je bil posamezni in skupni indeks določen s 100 točkami):

proizvodi:	1928	1929	1930	1931
rastlinski	126.9	137.5	104.5	71.7
živalski	104.3	102.5	98.2	82.0
industrijski	100.4	94.4	86.6	72.8
skupni	106.0	104.4	93.6	75.7

Močni padec indeksa cen v zadnjih dveh letih je posledica svetovnega padanja cen. Dasiravno je to nazadovanje v naši trgovini močno občuteno, še vedno ni tako visoko kot v drugih državah.

Nogavice, rokavice, volna in bombaž
najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG, Ljubljana
Židovska ulica — — Starl trg

REFORME PRI SOCIJALNEM ZAVAROVANJU.

Naše gospodarske zbornice, ki so do-
bile načrt novega zakona o socialnem
zavarovanju, so odposlale posebno de-
putacijo k ministru za socialno politiko
in k ministrskemu predsedniku, ki naj
poskuša doseči, da ob sedanji neugodni
konjunkturi naše gospodarstvo po višjih
dajatvah za bolniško, nezgodno in sta-
rostno zavarovanje ne bo še močnejše
prizadeto.

V gospodarskih krogih zlasti ne vlada
soglašanje z uvedbo novih razredov pri
bolniškem zavarovanju, kjer je bila do-
slej kot najvišja podlaga za plačevanje
zavarovalnine določena dnevna mezda v
višini 48 Din. Novi zakon pa predvideva
povišanje najvišje mezde na 80 Din
dnevno. Efekt plačevanja zavarovalnih
prispevkov bi ob dnevnih mezdah nad 48
Din v novem razredu občutno povišal
nameščenčeve in delodajalčeve dajatve

za zavarovalnino. Doslej je v najvišjem
razredu plačeval nameščenec po 1.44 Din
dnevno, v novem najvišjem razredu pa
bi bil njegov prispevek povišan na 4.20
Din dnevno. Prispevek delodajalca pa
bi se v tem slučaju povišal od dnevnih
2.88 Din na 7 Din.

Deputacija se je izjavila tudi proti
uvedbi zavarovanja za starost, onemog-
lost in smrt, ker bi te nove dajatve, ki
povišujejo zavarovalni prispevek za dalj-
nih 43%, ker znašajo 3% od temeljne
mezde, ob sedanji krizi pomenile novo,
težko obremenitev nameščenca in delo-
dajalca.

Želja gospodarskih krogov je tudi, da
se uredi razmerje med zavarovalnimi
prispevki in podporami tako, da bodo
zavarovanci od socialnega zavarovanja
deležni večjih koristi kot so jih bili do-
slej.

PRED TRGOVINSKIMI POGAJANJI Z AVSTRIJO.

Avstrijska vlada je pozvala našo dr-
žavo k obnovitvi prekinjenih trgovin-
skih pogajanj, ki so se, kakor znano,
razbila na nepopustljivosti avstrijskih
agrarcev, kateri so poleg že uvedene
pretirane protekcionistične carinske po-
litike stavili avstrijski vladi še nove za-
hteve.

Glasovi avstrijskega, pa tudi madžar-
skega časopisja pričajo, da so se raz-
mere medtem znatno spremenile ter je
zlasti spričo naših sedanjih trgovinskih
pogajanj s Češkoslovaško prevladalo v
avstrijskih vodilnih krogih prepričanje,
da si mora Avstrija obdržati svoja trži-
šča za industrijske proizvode, ki tvorijo
njen glavni dohodek, kar pa je mogoče
edino na ta način, da vsaj nasproti svo-
jim najboljšim odjemalcem ukine pro-
hibitivne carine za njihove poljske pri-
delke. Pa tudi v ekstremne agrarne kro-
ge je prodrlo iztuzenje.

Izozemsko časopisje napoveduje ustvar-
janje gospodarskega bloka na podlagi
tihih preferenčnih carin, ki bo omogo-
čalo izmenjavo blaga med Avstrijo, Ju-
goslavijo, in Madžarsko ter kasneje tudi

med Romunijo in Bolgarijo. Povdarja se
tudi potreba priključitve Italije, da bi
akcija za izboljšanje gospodarske ko-
njunktore v srednji Evropi uspela, kar
bi zelo blažilno vplivalo na sedanjo
krizo.

Naša pogajanja s Češkoslovaško kaže-
jo, da bi bila tudi ona dostopna tej ideji.
Če pride vsaj do delne izvedbe tega na-
črta, smemo upati na boljše, ako že ne
na res dobre čase za naše gospodarstvo.

Najboljše med najbolj-
šim vrvarskim blagom
se izdeluje v
Grosupljem.

Varstvena znamka ga-
rantira za izbrano, ne-
prekosljivo kvaliteto. To
je blago, ki bode zado-
voljilo Vaše odjemalce.
Vam zagotovilo tra-
jen dober zaslužek, ki
ga dajejo le zadovoljni
odjemalci. — Poskusite
tudi Vi!

SRAMOTNI POSLI.

V »Jugoslovanskem Lloyd« čitamo ponatisnjen zanimiv oglas, ki je izšel v našem časopisu in se glasi:

Premogovniki,

ki žele dobro plasirati premog pri državnih železnicah, ali hočejo svoj dosedanji kontingent povečati, zamorejo to doseči z gotovostjo pod jako ugodnimi pogoji! Podrobne ponudbe nasloviti potom: Jugoslovanskega Rudolf Mose, Beograd — za premogovnik, pošt. »fah« (1) 409.

Človek bi mislil, da po šestem januarju davno ni več mesta v naši državi za slične intervencioniste, zlasti ne pri državnih dobavah. Ta oglas pa meče

čudno senco na slične zadeve. »Jugoslovanski Lloyd« poziva prizadete faktorje, naj v lastnem interesu najdejo krivca, da se s tem odvrne nezaupanje, ki ga vzbujajo slični oglasi.

Opozarjamo ob tej priliki ponovno trgovsko javnost na dejstvo, da se zlasti pri manjših nabavah za nekatera državna podjetja še danes brez tehtnega vzroka favorizirajo gotove znamke ter s tem izključuje konkurenca drugih domačih podjetij, kakor smo to že javili v lanskii 43 številki. Upajmo, da nova banovinska nabavna komisija tudi v tem oziru poskrbi za red in ukine vsako neupravičeno favorizacijo.

Po širnem svetu.**Finančne težave Anglije.**

Naraščanje brezposelnosti vsled splošne gospodarske krize je v Angliji povzročilo visoko prekoračenje proračuna, ker so brezposelne podpore namesto 12.5 milijonov znašale 45 milijonov funtsterlingov ali nad 12 milijard dinarjev, tedaj skoraj toliko, kolikor znaša naš celotni državni proračun. Ta ogromna vsota je tudi za angleške finance težak udarec, ki se bo močno odražal v bodočem proračunu, kjer bodo morale plače državnih nameščencev utrpeli ponovne redukcije, neposredni davki pa bodo znatno povišani. Angleški gospodarski krogi iščejo s pomočjo vlade mrljično izhoda iz težkega gospodarskega položaja ter pride v nervoznih debatah v parlamentu mnogokrat do incidentov.

Napoved boljše konjunktore.

Na ameriških efektnih borzah so pričeli kurzi po katastrofalnih padcih zopet naraščati ter so se nekateri najvažnejši industrijski papirji tekom tedna okrepili za 5—10%. Padlo je tudi število nezaposlenih in so nasprotno porastle tudi cene bakra in raznih surovin. V industriji se opaža poleg tega povečana delavnost ter smatrajo ameriški gospodarski krogi, da so to znaki preokreta na bclje. Res je sicer, da ena lastovka ne naredi pomladi, vendar so ti znaki karakteristični za izboljšanje, če se ne izkaže, da so zopet samo plod borznih špekulacij, vsled česar je tudi učinek samo trenuten.

Trgovinska bilanca Francije.

Vrednost francoskega izvoza v pretečenem letu je občutno nazadovala od 50.1 milijarde frankov na 42.8 milijarde, nasprotno pa se je vrednost uvoza v Francijo dvignila od 52.2 na 52.3 milijarde frankov, vsled česar se je tudi pasivnost francoske zunanje trgovine povečala od 2.1 na 9.5 milijarde frankov.

Obrestna mera za vloge v Ameriki.

Vsled preobilice likvidnega denarja so velike ameriške banke znižale obrestno mero za vloge od 2% na 1.5%.

**Schmoll
Pasta**

je pri nas in v inozemstvu najbolj
priljubljena

krema za čevlje

Bolgarska zunanja trgovina.

Trgovska bilanca Bolgarije za lanskostno leto v primerjavi z letom 1929 kaže sledeče številke z vrednostjo v milijonih levov:

	Izvoz:	Uvoz:	Bilanca:
1929	6.097.4	8.162	- 2.064.6
1930	5.927.5	4.605	+ 1.322.4

Lansko leto se je spričo nizkih cen izvoz še nekako obdržal na svoji višini. Močno pa je nazadoval uvoz v Bolgarijo vsled težke gospodarske krize, kar je tudi vzrok, da je bilanca postala aktivna.

Glavni predmeti bolgarskega izvoza z vrednostjo v milijonih levov so bili sledeči: tobak 70.544, jajca 804, koruza 506, kože 270, rožno olje 165, pšenica 144, fižol 116, svileni kokoni 75, cvetje (rože) 77, grozdje 48 milijonov levov.

Zaposlenost pri sosedih.

Na Dunaju je število brezposelnih tekom januarja narastla na 116.905 oseb ter je ta številka za 19.267 večja kot lani ob istem času.

Močno naraščanje brezposelnosti se opaža tudi na Madžarskem, zlasti v Budimpešti, kjer je prišlo v zadnjem času do nekaterih resnih demonstracij brezposelnih.

Italijanska uradna poročila, ki so v novembru izkazala 534.346 brezposelnih, izkazujejo koncem decembra 642 tisoč 169, kar je za 233.421 več kot pred enim letom. Isti položaj je tudi v vseh drugih evropskih deželah, izvzemši Anglijo, kjer je število tekom zadnjih dni nekoliko padlo, vendar daleč prekaša stanje brezposelnih v lanskem letu. Celo v Franciji se morajo državniki resno baviti s pobijanjem brezposelnosti in je vlada v ta namen notirala vsoto 13 milijonov frankov.

Število brezposelnih v Nemčiji se je tekom januarja pomnožilo za ogromno število 511.400 oseb ter znaša 4.893.800 brezposelnih.

Naraščanje brezposelnih priča, da gospodarska kriza še vedno ni dosegla svojega viška, obenem pa predstavlja tudi resno nevarnost, da se to stanje zaostri na višino, ki utegne sedanjemu gospodarskemu stanju prizadeti še občutnejšo škodo.

Konec stavke tekstilnih delavcev v Angliji.

Po šesttedenskem stavkanju, katerega se je udeleževalo 350.000 tekstilnih delavcev v Angliji, so konenčno tovarnari pristali na delavske pogoje, vsled česar so se ti zopet vrnili na delo. Dosega sporazuma je posledica govora ministra Snowdena, ki je poudaril, da sedanje stanje ne dopušča, da bi počivalo delo v industriji.

Svetovna produkcija jekla.

Svetovna produkcija jekla, ki je znašala pred vojno 747 milijonov ton, je med vojno, pa tudi po vojni stalno naraščala ter dosegla l. 1928 1075, l. 1929 pa 1178 milijona ton, a se je lani vsled nadprodukcije znižala na 954 milijona ton. Ker so morale vse države znižati produkcijo, je seveda to tudi eden glavnih vzrokov splošne krize vsled omejenega zaslužka in naraščajoče brezposelnosti.

Med producenti jekla stoji na prvem mestu Amerika, ki pridelala 44% skupne svetovne produkcije, slede ji: Nemčija z 12%, Francija z 10%, Anglija z 8%, Rusija s 6% in Belgija s 3.6%. Na vse ostale države odpade komaj 15% celokupne svetovne produkcije.

Uvoz vina v Avstrijo.

V pretečenem letu je bil uvoz inozemskih vin v Avstrijo za 38.400 hl manjši kot predlansko leto ter je znašal 367.400 hl.

Na posamezne države uvoznice odpadejo sledeče množine v hl.

	1929	1930
Madžarska	112.100	142.300
Italija	123.505	125.400
Španija	64.700	35.500
Jugoslavija	29.200	31.600
Grčija	31.700	15.400
Bolgarija	13.300	1.200

Ostanek odpade na razne manjše uvozne količine. Madžarska je lani Italijo kot uvoznico potisnila na drugo mesto. Najobčutnejše je padel uvoz iz Bolgarije, močno pa tudi iz Grčije in Španije, do čim se je naš delež nekoliko povečal, kar je posledica lani uvedenih izvoznih premij na vino.

Tudi Argentina proti ruskemu dumpingu.

Zveza argentinskih industrijcev je predložila vladi zahtevo, naj prepove uvoz vsakršnega ruskega blaga v Argentino, ker nizke cene sovjetskega uvoza ogrožajo obstoj celokupnega argentinskega gospodarstva.

Rusija izvaža perutnino.

Zadnje čase je pričela Rusija izvažati tudi večje množine perutnine, zlasti v Anglijo, Nemčijo in Avstrijo, kar posebno težko občuti Madžarska. Ako se izvoz nadaljuje v pravcu dosedanjega razmaha, bo v kratkem to močno občutilo tudi naše tržišče.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

Uradni tečaji Prosti tečaj

1 angleški funt	274.9	275.40
1 ameriški dolar	56.5	56.60
1 avstrijski šiling	7.96	7.97
1 belga	7.89	7.90
1 bolgarski lev	—41	—41
1 češkoslovaška krona	1.676	1.68
1 francoski frank	2.218	2.22
1 italijanska lira	2.964	2.97
1 grška dragma	—73	—73
1 madžarski pengő	9.88	9.89
1 nemška marka	13.45	13.48
1 poljski zlot	6.33	6.32
1 romunski lej	—336	—33
1 španska peseta	5.96	5.00
1 danska krona	15.13	15.12
1 švicarski frank	10.959	10.96
1 holandski goldinar	22.77	22.76
1 turška lira, papir	26.70	26.70
1 zlati frank	10.959	10.96
1 kanadski dolar	56.02	56.01
1 norveška krona	15.13	15.09
1 brazilski milreis	5.40	5.40
1 argentinski pezoz	17.20	17.15
1 švedska krona	15.15	15.12
1 egiptovski funt	281.80	281.50

Vsled oslabilve švicarskega franka, s katerim je naš dinar tesno povezan, se opaža neznatno poraščanje ostalih valut, ki pa komaj pride do izraza. Peseta je znova oslabila, sicer neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptna 417.50—418, 7½% Blairovo posojilo 81.50—82, 8% Blairovo posojilo 92.25 do 92.50, investicijsko posojilo 86.50—87, tobačne srečke 28 ponudba, 7% posojilo Državne hipotekarne banke 81.25 do 81.75, 4½% bosanske obveznice 51.25 do 51.50, begluške obveznice 68.50 do 69.50, Rdeči križ 48 ponudba, Seligmanovo posojilo 7% 80.10—80.50.

Nekoliko je oslabila vojna škoda, tudi papirji rdečega križa in tobačne srečke so brez povpraševanja in se nagibajo k padanju. Ostali državni papirji so čvrsti.

Privatni efekti: Ljubljanska kreditna banka 125, povpraševanje, Prva hrvatska štedionica 976—980, Strojne tovarne 80, Trboveljska premogokopna 338 do 340, Kranjska industrijska družba 312, Združene papirnice Vevče 128 povpraševanje, Narodna banka 8200 do 8250, Kreditni zavod 170—180, Ruše 235—237, Obrtna banka 36 povpraševanje.

Trboveljska je neznatno oslabila, pomnožila pa so se povpraševanje po papirjih »Ljubljanske kreditne«, sicer neizpremenjeno.

Tržna poročila.

Baker.

Po zadnjem padcu so cene bakra tekom tedna nenadoma zopet pričele naraščati ter so se v Newyorku dvignile od 9.80 na 10.30 centa, kar je posledica zvišanega evropskega povpraševanja.

Krma na zagrebškem trgu.

Ob znatnem prometu se je plačevala detelja po Din 100 do 110, otava po 90 do 100 Din, seno po 60 do 80 Din in slama za nasteljo po 50 do 55 Din za 100 kg.

Žito.

Padec cen žita na inozemskih tržiščih ni imel na naš žitni trg nobenega vpliva, ker so bili pravočasno uvedeni poviški carin. Naše žitne cene še vedno ne odgovarjajo žitnim cenam na svetovnih trgih, vsled česar se prodaja naša samo na domačo potrebo, poleg tega pa obstoji nevarnost, da navzlic povišanim carinam najde tuje žito, zlasti madžarsko, pot k nam, vsled česar se pripravlja novo povišanje uvoznih carin.

Hmelj.

Na žateškem trgu so hmeljske cene še vedno v padanju ter se plačuje slabše blago po 225 do 250 Kč, srednje po 250 do 300 Kč, boljše 300 do 350 Kč in samo prima blago po 350 do 400 Kč za 50 kg brez vštetega 2-odst. prometnega davka. Doslej je bilo v Žatcu signiranega 145.000 centov hmelja po 50 kilogramov.

Jajca.

Z nastopom mrzlejšega vremena so pričele cene v inozemstvu nekoliko narasčati, kar pa je trajalo samo en dan. Znaki južnega vremena so cene na inozemskih tržiščih zbili zopet navzdol ter so še vedno v nazadovanju, vendar doslej še niso padle pod cene pretečenega tedna.

Kože.

Goveje kože kažejo nazadovanje v ceni od 10—20 odstotkov, a je tudi ob znižanih cenah težko skleniti kupčijo na berlinskem trgu, kamor se zadnje čase izvažata tudi naše blago. V beograjski klavnici so se prodale goveje kože z rogovi po 8 in 9 Din. Kože junic brez glav in s kratkimi nogami so dosegle ceno 17 Din.

Telečje kože imajo malo povpraševanja ter notirajo ob obojestranskem oklevanju 18—19 Din z glavami, 21 do 22 Din brez glav.

Konjske kože nad 220 cm se prodajajo po 140 do 150 Din.

Svinjske kože notirajo: štajersko blago 6 do 8 Din, hrvatsko in srbsko pa 3 Din.

Suhe gobe.

Vsled obilnega jesenskega deževja je na ponudbo precej blaga ter so tudi cene temu primerno nizke. Večinoma so gobe že prodane, vendar je še nekoliko vagonov blaga pripravljenega za izvoz. Povprečno poletno blago dosega ceno 16 dinarjev, lepše jesensko pa 18 do 32 dinarjev kilogram.

Ameriško tržišče.

Ameriška blagovna tržišča notirajo sledeče cene, katerim dodajamo v oklepaju cene pred 14 dnevi:

Žito ima skoraj neizpremenjene cene ter so mestoma celo porastle. Na čikaški borzi notira pšenica 79.50 za bušel (27.21 kg) kot pred 14 dnevi; notacije ostalih žit za bušel (25.40 kg) pa so sledeče: rž 41 (37.65), oves 33.20 (32.90), koruza 62.37 (63.50 pred 14 dnevi).

Bombaž je še vedno v porastu cene ter notira v Newyorku 10.73 (nasproti 10.45 pred 14 dnevi).

Sladkor, ki je pred 14 dnevi nekoliko porastel, je zopet padel na svojo trdno ceno ter notira v Newyorku 1.21.

Kava: »Santos« imajo trdno in neizpremenjeno ceno 9.75, dočim je »Rio«, ki je pretečeni teden porastla, padla zopet (od 6.75) na 6.15.

Pocenitev švicarske čokolade.

Švicarske tvornice čokolade so se odločile za znižanje cen v višini 10 do 15 odstotkov. Med drugim se bo prodajala švicarska mlečna čokolada v enotnem ovitku ter enotni teži 100 gramov po 40 centimov (4.40 Din).

Konkurenca ruskega vina.

Ruski parobrod »Milos« je izkreal na Reki 6000 hl, v Trstu pa 3000 hl vina dobre kvalitete. Del tovara je že prodan po ceni 45 Lit (132 Din), dočim se ostalo vino še pokuši. Ker italijansko vinogradništvo že samo preživlja težko krizo, vlada vsled tega med gospodarskimi krogi veliko nezadovoljstvo.

Znižanje cen porcelana.

Zveza nemških tvorničarjev porcelanskih izdelkov je znižala cene za 5 odstotkov, kar je posledica nedavnega 6-odstotnega znižanja delavskih mezd.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozilov

Ljubljana, Karlovska cesta 4

Prodaja na obroke

Padanje cen nafte v Romuniji.

Nafta je v Romuniji tako močno nadovala v ceni, da se po izjavah tamšnjih strokovnjakov več ne izplača vrtnanje. Dočim je bila cena navadne nafte pred vojno določena s 600 zlatimi leji za vagon, je padla sedaj na 80 zl. lejev ter stane vagon 2500 navadnih lejev. Vagon olja brez parafina stane 5500 lejev, dočim je še lani notiral 12.000 lejev.

ŽIVINA.

Na zagrebškem živinskem trgu so cene prašičev še dalje padle, dočim je goveja živina ob zmanjšanem prometu obdržala cene iz prošlega tedna. Kupčija se je vršila po sledečih cenah:

Goveja živina: biki Din 7.—, voli II. 7-75—8-50, bosanski voli 6-50—7; krave za meso 4—6, mlekarice 3000 do 4000 (komad); junice za meso 7-50 do 8-50, za rejo 2500 do 3000 (komad); teleta živa 11 do 12 Din, zaklana 13 do 15 Din za kg.

Cene konj se gibljejo v višini 3000 do 12.000 Din za par, žrebeta dosežajo ceno 1500 do 3000 Din pri komadu, konji za meso pa 1-25 do 1-50 Din za kg žive teže.

Prašiči (za kg žive teže): domači, pitani 10 do 10-50 Din, nepitani 8-50 do 9 Din, sremski, zaklani 11-50 do 12, pujski 90 do 200 Din komad.

Na zadnjem sejmu v Varaždinu so se cene prašičev zopet nekoliko popravile ter so se plačevali mesnati prašiči po 8 do 9 Din, debeli pa po 10 do 11 Din za kg žive teže.

V Ljubljani so na slaboobiskanem sejmu obveljale neizpremenjene stare cene ter so se plačevali: voli I. 8-25, II. 7-50, III. 7 Din; krave debele 5—6 Din, klobasarice 3—4 Din; teleta 10—11 Din, mesni prašiči 9—10 Din, pujski za rejo 150—200 Din.

V Mariboru so cene za 50 do 75 par pri kg nižje ter je bil promet mnogo živahnejši in je šlo nekaj blaga tudi v Italijo in Avstrijo.

Na dunajskem živinskem trgu so se ekstremni in prvovrstni voli pocenili za 5 grošev ter se je plačevalo jugoslovansko blago po 0-95 do 1-20 šil., debelo blago pa je dosegalo ceno 1-20 do 2 šil. za kg žive teže.

Tudi prašiči so po zadnjem padcu dobili trdnjšo ceno, zlasti se mnogo išče mesnato blago, ki je porastlo v ceni za 20—25 grošev; tudi debele svinje so poskočile v ceni za 5 do 8 grošev pri kg. Debele svinje so se plačevale po 1-40 do 1-60 šil., mesnato blago pa po 1-30 do 1-65 šil.

POLJSKI PRIDELKI NA ZAGREBŠKI BORZI.

Cene kmetijskih pridelkov na zagrebški produktni borzi notirajo sledeče:

Pšenica: banatska 155—165, bačka 150—160, baranjska, slavonska in sremska 140—150.

Rž: srbska 130—140.

Ječmen: ozimni (63—65 kg) 125—135, poletni (68—70 kg) 140—180.

Oves: bački 140—150, bosanski 142—152, slavonski 145—155, sremski 140—150.

Koruza: umet. sušena 80—90, sremska 80—90, podravska za mletje 85—90.

Činkvantin: merkantilno sušeni 140—150, časovno suhi 120—130.

Fižol: beli 210—220, mešani 135—145, črešnjevcevec 220—230.

Krompir: slavonski beli 70—80, mešani 60—70, industrijski 30—35.

Orehi: bosanski 520—550, hrvatski 530 do 560, slavonski 520—530.

Mast: čista svinjska I. 1250—1350, slanina soljena 1200—1300.

Lesno tržišče.

Dražba hrastovine.

O treh neuspešnih dražbah je po tretjem znižanju cen deloma uspela zadnja dražba v Vinkovcih ter je bilo prodano nekaj nad polovico za izsekavo določnih kompleksov, ki jih je vse kupila »Slavonija«, d. d.

Prepoved uvoza ruskega lesa v Ameriko.

Amerika je prepovedala uvoz lesa iz murmanske obale in iz polotoka Kola, kjer izvršujejo dela kaznjenci. Les iz teh pokrajin se sme uvažati v Ameriko le v izjemnih slučajih, ako je opremljen z dokazom, da dela niso izvrševali kaznjenci.

Lubadar v kranjskem srezu.

Ker se je v kranjskem srezu močno razširil lubadar, je srezko poglavarstvo odredilo, da se ima od lubadarja napadeno drevje takoj izsekati ter vejevje z lubjem vred na primernem kraju sežgati in zapretilo onim, ki tega ne bi storili, z občutnimi globami, potrebno delo pa se poleg tega izvrši po nalogu oblasti na stroške gozdnih posestnikov.

Ali ste poravnali naročnino!

PRODAJNA TRŽIŠČA ZA NAŠ LES.

V »Jugoslovanskem Glasniku« priobča direktor »Slavonije« g. M. Bosnić naša tržišča za les, ki jih po vrsti in množini razporeja sledeče:

1. Drva: Italija, Ogrska, Grčija.
2. Drvno oglje: Italija, Grčija, Ogrska.
3. Nepredelani les: Italija, Ogrska, Avstrija, Švica, Češkoslovaška, Grčija.
4. Tesani in cepljeni les: Italija, Grčija, Ogrska, Francija, Argentina, Avstrija, Nemčija, Egipt, Maroko, Algerija.
5. Rezani les: a) hrast: Italija, Anglija, Avstrija, Švica, Nemčija, Belgija, Holandija, Francija, Ogrska, Algerija, Argentina; b) bukev: Italija, Španija, Gr-

Lesni trg v Franciji.

Tržišče za les v vzhodni Franciji se je pričelo nekoliko popravljati. Išče se posebno hrastovina po ceni 800 do 875 frankov, finejše kvalitete se plačujejo po 50 do 1050 frankov. Bukovina nima mnogo interesentov in so cene nestalne. Jesenov les je predmet povprečnega povpraševanja ter dosega ceno 700 do 750 frankov. Tudi topol in kostanj sta predmet stalnega povpraševanja, zlasti v zapadni Franciji. Za jelovino je malo zanimanja ter se plačuje domače blago po 339 do 379 frankov.

Izvoz lesa iz Poljske.

Poljska spada med največje proizvajalce lesa in je tudi za naše razmere precej merodajna, saj znaša povprečni njen letni izvoz lesa iz zadnjih šestih let nad 4.200.000 ton. Ako opazujemo njen lesni izvoz, je ta od leta 1924 do leta 1924 vedno naraščal ter se v tem času več kot podvojil. Od tedaj pa je v stalnem nazadovanju, vendar je bil tudi v prečenem letu po teži za 15 odstotkov, po vrednosti pa vsled izboljšane kakovosti navzlic globokemu padcu cen tudi za 12 odstotkov večji kot leta 1925. Lesna kriza tedaj na Poljskem pri vsem tem, da ji Rusija konkurira na njenih neposrednih tržiščih, ni tako močno občutena kot pri nas.

čija, Švica, Argentina, Anglija, Avstrija, Algerija, Maroko, Egipt, Tunezija; c) drugo listnato drevje: Italija, Avstrija, Nemčija, Anglija, Ogrska, Češkoslovaška, Argentina, Švica.

6. Mehki les: Italija, Francija, Grčija, Argentina, Ogrska, Algerija, Anglija, Belgija, Maroko, USA, Tunezija, Albanija, Avstrija, Egipt, Nemčija, Švica, Malta Holandija, Tripolitanija.

7. Pragovi: a) hrast: Italija, Avstrija, Ogrska, Holandija, Nemčija, Belgija, Grčija, Algerija; b) bukev: Ogrska, Holandija, Italija, Belgija, Nemčija; c) bor: Nemčija, Holandija, Avstrija.

ANKETA O LESNI KRIZI.

Najavljena anketa o lesni krizi, ki se bo vršila 2. marca pod predsedstvom ministra za šume in rude inž. Serneca, se bo poleg poročila o stanju naše lesne industrije in trgovine pečala zlasti z vprašanjem, kaj naj ukrene lesna industrija, kaj minister za šume in rude in kaj ostala resorna ministrstva, da se doseže ublažitev lesne krize. Zveza lesnih industrijalcev se bo po zadnji konferenci (glej poročilo v zadnji številki) še pred to anketo ponovno sestala v Zagrebu, da se dogovori glede enotnega stališča, zlasti v pogledu davka na poslovni promet za lesne izdelke.

V krogih male in srednje lesne trgovine vlada upravičeno nezadovoljstvo, da se njihovi zastopniki na anketo niso pozvali v zadostni množini ter tudi ne

vidi popolne garancije za uspeh v tem, da so poleg predstavnikov lesne veleindustrije pozvani tudi zastopniki trgovskih zbornic.

Največji del krivde na tem pa leži baš na malih in srednjih lesnih trgovcih samih, ki se še danes, navzlic nasum tolikim pozivom nočejo zavedati potrebe in pomena usvaritve lastne organizacije, ki bi varovala njih interese v tu- in inozemstvu.

Interesi lesne veleindustrije se često križajo z interesi male in srednje lesne trgovine, ki ne predstavlja samo večino naše lesne produkcije, temveč nudi edino vzdrževalnico nekoliko desettisočemu rodbin. Prav zato se morajo na prvem mestu upoštevati njih želje in potrebe.

ZA OMILJENJE LESNE KRIZE.

Sklepi ministrskega sveta z dne 11. decembra, o katerih smo poročali, določajo tudi za omiljenje lesne krize razne olajšave, od katerih so se pričele sedaj nekatere že izvrševati.

Tako se je ukinil člen 33 novega gozdnega zakona (s katerim se uvajajo nove kazenske odredbe) in je zopet stopil v veljavo stari zakon, dokler se ne izdajo nove odredbe, ki bodo prikrojene potrebam gozdarstva in lesne trgovine. Tudi za kazni iz prejšnjih let so predloženi omiljevalni načrti v podpis. Izdelujejo se tudi razne druge spremembe gozdnega zakona.

Glede nakazovanja lesa malim žagam je odrejeno pospešeno reševanje mnogih prošelj, ki leže pri raznih gozdnih direkcijah. Upoštevati se morajo potre-

be žagarjev ter izdati nakazila za les povsod, kjer je to mogoče.

Mnogo važnosti polaga vlada tudi na pogozdovanje ter se je odločila, da dá privatnikom teren za pogozdovanje za desetletno dobo v najem proti odškodnini 1 Din za hektar na leto. Ako se pokažejo po pretečeni najemni dobi uspehi, preide pogozdeno zemljišče, ki ga mora najemnik tudi ograditi, brezplačno v njegovo posest; sicer se ima vrniti državi.

Najvažnejša pa je odredba, s katero se namerava ukiniti dosedanja prohibitivna carina na izvoz okroglega lesa, ki bo sicer imela na eni strani dobre posledice za gozdne lastnike, škodovala pa bo kolikortoliko izvozu našega rezanega lesa

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Položaj na borzi je sicer še neizpremenjeno mlačen, vendar so se nekoliko pomnožila povpraševanja, dasiravno do večjih sklepov še ni prišlo. Privatno se je kupčija pričela oživljati ter je bilo napravljanih precej sklepov v bukovini, pa tudi jelovini za Italijo.

Cene so neizpremenjene.

Povprašuje se po sledečem blagu:

2 vagona bukovih testonov, suhih, lepe rasti, belo, mehko, debelina 15 mm, dolžina 1'10 m, 2-20 ali dvojniki (pomnoženo), obrobljeno. Cena franko meja via Postojna tranz.

Rezán orehov les, prvovrstne kvalitete. — Potrebna je nota zaloge in cene franko avstrijska meja.

Bukovo oglje, originalno od produkcije, suho, prima, vilano, brez prahu in praške. Cena franko meja italijanska.

Trami: 150 kosov 16/18 cm, 9 in 10 m; 100 kosov 13/16 cm, 9 do 12 m; cena naj se glasi franko meja čez Postojna. — 42 kosov 21/26 cm 7-25 m ali 7-50 do 8 m; 30 kosov 16/24 cm 5-20 ali 5-50 do 6 m. — Eventuelno se vzame tudi 19/24 mesto 16/24 cm. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Hrastovina: 100 kosov železniških pragov 260×24×14; 200 kosov železniških pragov od 3 do 4-30 m × 24×14; 200 kosov železniških pragov od 3 do 4-30 m × 20×16; 30 m³ bordonalov od 2-20 m naprej, od 40/40 cm naprej, tesanih do 44/44 cm dimenzije na živ rob, debelejši kosi pa merkantilno uso trami. — 20 m³ obrobjenih plohov od 3 do 4 m, od 5 do 8 cm debeline, od 18 cm širine naprej.

Javorjeve prima cepanice za izvoz v Italijo.

250 m³ hrastovih bordonalov od 35/35 do 50/50 cm ali tudi več, dolžina od 3 m naprej, kvaliteta I., II. in III. s toleranco oblice. Cena naj se glasi franko meja via Postojna.

Več vagonov hrastovih plohov od 2-20 do 2-60 m dolžine, debelina od 90 do 130 mm, I. in II.

Cene naj se glase franko vagon meja Postojna tranzit.

Bukovi testoni, lahko sveži, 18 mm debeline, od 10 do 30 cm širine.

Bukovo oglje »samo canello«, po ceni Lit. 35.— za 100 kg, franko vagon meja Postojna tranzit.

Smrekovo žamanje se rabi 2 vagona, blago zdravo in suho. — Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

Parjena obrobljena bukovina: od 2 m naprej z največ 15 % od 1 do 1-90 m, od 27 do 100 mm debeline, sorazmerno razdeljeno, tega blaga bi se rabilo ca. 150/200 m³, blago lepo.

Naravna obrobljena bukovina III., debeline vse 38 mm.

Smrekove kratice: blago suho, zdravo, v dolžinah od 1 do 350 m in debelinah 15, 20 in 25 mm, za dobavo od vsake dimenzije po 1 vagon. Cena franko meja Postojna.

Smrekovo lubje v zvitkih (rolah) se išče večjo množino produkcije 1930.

Jesenovi plohi neobrobjeni, lahko sveži, 80, 90, 100 in 120 mm debeline, od 4 m naprej, stopnjevaje od 10 do 10 cm, od 25 cm naprej, zdravo, ravno, izključeno gnilo, pregrčavo, razbito in preveč krivo. — Franko nakladal. postaja ali meja Postojna.

100 m³ desk smreka, jelka, 60 do 70 % smreke, 19 mm debeline, polnih III. kvalitete. Franko meja Postojna.

Praktični nasveti.

Ustna voda.

Za izpiranje ust si pripravi sledečo vodo: žganjarski kozarček poprove mete in dobrega pol kozarčka kolinske vode zmešaj v četrt litra prekuhane vode, dokler je še gorka. Za izpiranje ust kani nekoliko kapljic te vode v kozarec mlačne vode.

Eter proti zobobolu.

Revmatični in tudi drugi zobobol preneha, če si denes v nosnico na tisti strani, kjer te zob boli, svaljek vate, ki si jo pomočil v žvepleni eter. Glavo je treba nagniti nazaj ter dihati skozi nos. Zobobol preneha že po par minutah.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN - LJUBLJANA

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!